

Nem minden iskola száz éves, mint a most jubiláló Pannónia Általános Iskola, mégis igazi értékek, nagyon sok jó dolog születhet bennük. Szerkesztőségünk örülne annak, ha az ország különböző részeiben – városaiban, községeiben, falvaiban – működő iskolák bemutatkoznának a *BÁRÁTSÁG* hasábjain. Várjuk azokat az írásokat és rajzokat, melyekben gyerekek, diákok és/vagy pedagógusok írnak saját iskolájukról, az ott folyó munkáról. Keressük azokat a diákokat, akik büszkék iskolájukra: „*Ilyen az iskolánk*” címmel.

A Pannónia Általános Iskola 3.A osztályának 4x1 méteres, „Évszakok” című faliképeinek részlete

100 évesen is fiatalos lendületben

Jubilál a Pannónia Általános Iskola

Az Újlipótváros szélén, a Pannónia és a Tutaj utca kereszteződésében két kor építészete ad egymásnak találkozót. A kerület legújabb, néhány hét múlva átadandó modern közösségi épülete, a Radnóti Miklós Művelődési Központ és vele szemben a „Nagy Fehér” becenévre hallgató – a XX. század elejét idéző, harmonikusan elegáns – 100 évesen megújult *Pannónia Általános Iskola* tömbje.

Amit ezek a falak az elmúlt viharos század alatt láthattak, az a magyar közoktatás legnemesebb hagyományait is képviseli. Erről tanúskodik a nevezetes évforduló kapcsán megújított iskolatörténeti kiállítás is, amely tükröt tart a mai diákoknak, tanároknak, s a kerület polgárainak mindarról, ami a két mérőöldkő közt történt. A nevezetes *Bárczy István* polgármester idejében, 1911-ben a kor követelményeit messze meghaladó igényességű *Pannónia Elemi Népiskola* kezdte meg működését, ahol ugyan még külön bejárata volt fiúknak és a lányoknak (ezt ma is jelzi a megőrzött felirat). A diákok ugyanis elkülönített épületrészben tanultak. A világos, tágas osztálytermek, az ebédlő, a két tornaterem, a három szertár, az öt pedagóguslakás is tanúskodott a tervező, a kor neves építész, *Schulek János* (a budapesti Halászbástyát is tervező Schulek Frigyes fia), valamint a megrendelő *Budapest Székesfőváros* korszerű törekvéseiről.

Az oktatás több területén is úttörő kezdeményezésekkel járt elől az intézmény, hiszen már 1928-ban koedukált osztályt indítottak (igaz, csak az elsősökkel). A harmincas években rendszeresen tartottak szülői értekezleteket, s szülői munkaközösségek is alakultak. Szülők Iskolája címmel indítottak előadássorozatot, máig hatóan jó példát mutatva az iskola és környezete kapcsolatainak fontosságáról. Itt már 1934-ben elkezdődött a nyolc osztályos népiskolává történő átalakulás. Szép munkát végzett az önképzőkör, s a diákok 40%-ának továbbtanulása is kiemelkedő eredmény volt. A végzett szegény diákok pályájának támogatása és a könyvtár bővítése is a színvonalas pedagógiai munka tanúságai.

Lépünk most tovább! Ha elhaladunk a zivataros századunk következő négy évtizedét idéző tárlók előtt, a kor szellemében megtörtént intézményi át- és újjászervezések, névváltoztatások tanúi lehetünk, majd elérkezünk az 1991. évhez. Újra a *Pannónia Általános Iskola* felirat olvasható az időközben főbejáratrá vált Tutaj utcai kapu mellett, s ez megmaradt akkor is, amikor a szomszédos „Kék Iskola” 2007-ben egyesült a Pannóniával.

A műemlék jellegű épület nem csupán küllemében újult meg a 2008/2009-es tanév során. Bárhová lép a látogató a négyemeletes épületben, a színek, a nemes anyagok harmóniája, a korszerű technikai

A XIII. kerületi 100 éves
Pannónia Általános Iskola

Mihalik László felvételei

megoldások köszöntik. A nyelvi labor, a számítógépes terem, a 25 (!) interaktív tábla, a jól felszerelt szertárak, szaktantermek és az idegen nyelvi részleggel is bővült könyvtár – hogy csak a legfontosabbakat említsük –, mind a korunk elvárásainak megfelelő pedagógiai munkát segítik. *Varsányiné Salgó* Juliana igazgatónő, aki 1993 óta vezeti az iskolát, különösen arra büszke, hogy mindezek az anyagi javak nem a kevesek, a kiválasztottak rendelkezésére álló eszközök, hanem a hétköznapi tanítást, mindenki javát szolgálják. S hogy milyen fontosnak tartják a diákok harmonikus személyiségfejlődését, annak mintegy jelképe is lehet az *új tornacsarnok-együttes* – merthogy kettőt építettek egymás fölé az egykori udvar sarkába. Sportolásra és rendezvényekre egyaránt szívesen használják. Az építészeti nívódíjas épületet tetőkert egészíti ki, ahol a ládába vadszőlőt is ültettek, amely mára már kétemeletnyire is befutotta a tornacsarnokot.

Az iskolát az elmúlt száz évében folyamatos nyitottság jellemezte, s ez ma sincs másképp. Az aulába lépve feltűnik egy színes összeállítás, amely a közép-európai országok ACES programjára hívja fel a figyelmet. (Az osztrák alapítású ACES, a Közép-Európai Iskolák Akadémiája – *a szerk.*) Ennek keretében az ősszel *horvát* és *szerb* diákok jártak a Pannónia Iskolában, s együtt dolgoztak azon a projekten, melynek központi témája az *agresszió* és a *konfliktuskezelés*. A Kék Iskola programjai közül szívesen folytatták az *ökoiskolai* projektet. Ennek jegyében színesítik a folyosókat a szelektív hulladékgyűjtés eszközei, „kertészkednek” a tetőterazon, tartanak jelképes autómentes napot és nagy lelkesedéssel túráznak a Dunakanyarban. Így nyerhették el az „*Erőszakmentes, egészségtudatos iskola*” kitüntető címet, amelyet a cím adományozásakor száz iskola kapott meg az országban. Több HEFOP-pályázaton (Humánérő-

forrás-fejlesztési Operatív Program – *a szerk.*) részt vettek, melyek központjában az *integráció* és a *kompetencia alapú oktatás* állt. Az előbbi jegyében tizenöt éve elnyerték a Soros Alapítvány támogatását ahhoz a programhoz, amelyben néhány enyhén értelmi fogyatékos vagy gyengén látó gyermeket ép diákokkal nevelnek együtt. Egy partneriskolával közösen kidolgozták a „két tanáros modellt”, amelyben egy tanár és egy gyógypedagógus együtt tanítja az osztályt. A módszer hatékonyságát, az érintett gyermekek kedvezőbb szocializációját, rendszeres mérések bizonyítják.

A *nyelvtanítás* fontosságát is kiemelten kezelik. Az anyanyelv biztos elsajátítása és sokszínű használata az első négy év alapozó ideje után is szerves része a diákok tanulmányainak, kiváló alapja az idegen nyelvek tanulásának. Magas szintű az angol nyelv oktatása, de az iskolának 1995 óta meghatározó jellegét ad a *kéttannyelvű német nemzetiségi tagozat* működtetése is. Merész lépés volt ez annak idején, a XIII. kerületben elsőként, gyökerek nélkül vállalkozni erre az oktatási formára. Az 1993. évi nemzetiségi törvény alapján 1995-ben alakultak meg először a helyi nemzetiségi önkormányzatok. A kerületben is. A német kisebbségi önkormányzat tagjai, valamint néhány lelkes, áldozatkész szülő kezdeményezésére vállalta el az iskolavezetés a tagozat indítását. Időközben tárult fel előttük a feladat sokrétűsége. Nem volt elég a vonatkozó törvények, az országos és helyi rendeletek, de még a tantervek, tankönyvek és segédanyagok ismerete sem. A régi és az új kollégák vállalták az új tartalmi és módszertani ismeretek elsajátítását, a továbbképzéseket, a másoddiploma megszerzését a német, mint kisebbségi nyelv, illetve egy szaktárgy német nyelvű oktatása céljából. Egy *új attitűd*, a nyitottság egy hazai nemzeti kisebbség, a magyarországi németek nyelvének és kultúrájának meg-

Német nemzetiségi hagyományörzés: Maifest 2010 – a legifjabbak táncsoportja

2010: évnyitó az új tornacsarnokban

ismerése és ápolása kihívás volt minden résztvevő számára. Sok akadályt kellett legyőzni, de a tizenöt év alatt elért eredményeket úgy a résztvevő diákok és tanárok, mint környezetük, a szülők és a kerület polgárai, joggal tekintik *sikertörténetnek*.

Már a kis elsős is ismerkedik játékosan a német nyelvvel, ami megmarad a szóbeliség szintjén, s nem zavarja meg a magyar nyelvű olvasás-írás elsajátítását. A második osztálytól kezdődően fokozatosan vezetik be a német írásbeliséget, gondosan ügyelve arra, hogy a szóbeli és írásbeli nyelvi kompetenciák elsajátításának aránya az életkornak megfelelően alakuljon. Ebben a tanulási folyamatban a bensőséges diák-tanár viszony elsődleges fontosságú, s ennek megléte a Vigh Katalin majd Szabadfy Mariann vezette tagozat tanárai és tanítói odaadó munkáját dicséri. Kiválóan felszerelt szaktantermek, technikai eszközök, a nyelvi labor, számítógépes terem is rendelkezésükre áll, ami igazolja a partneri viszony fontosságát az iskolai életben.

A külső eredményességi mutatókról se feledkezünk el! Történelmet, földrajzot, biológiát, természetismeretet és készségtárgyakat tanulnak a gyerekek németül. Óráiknak fele ezen a nyelven zajlik, s ez nagyban hozzájárul ahhoz, hogy az átlagosnál jóval nagyobb szókinccsel – s ami még fontosabb, kifejezési készséget – sajátítanak el a nyolc év alatt. Az egyes évfolyamokon rendezett budapesti és regionális *német versenyeken*, a különféle *nyelvvizsgákon* (ÖSD, 2D, M) elért kiváló eredmények igen népszerűvé tették a tagozatot a kerületben. Hozzájárul ehhez az a különleges helyzet is, hogy szeretettel fogadják a kisdíjakat a kerületi, de más budapesti nemzetiségi rendezvényeken is. Népviselőiben, a hazai német zenei és táncművészek lelkes követeként adják elő műsoraikat, egész évi szorgos gyakorlásuk eredményét, melyet Manning Miklós, a kiváló, országosan ismert koreográfus és táncpedagógus munkájának köszönhetnek. Jó tíz éve már, hogy a XIII. kerületi német önkormányzat kérésére vállalta azt a feladatot, hogy minden osztályban külön csoportot alakítva vezeti a tánctanítást. Munkáját a felkérő német

önkormányzat anyagilag is támogatja. Legutóbbi fellépésük a Budapesti Német Önkormányzat adventi „Ifjú Tehetségek Szemléjén” is nagy sikert hozott. Fellépett ugyanitt az iskolából három versmondó is, egyikük ráadásul nyelvjárásban adta elő mondókáját. Az iskolában évente – a német kisebbségi önkormányzattal közösen – megrendezett *kerületi német nemzetiségi szavalóverseny* legutóbbi győztesei voltak ők. Ezeknek a versenyeknek az ad különleges jelentőséget, hogy külön kategóriában versenyezhetnek a németet, mint idegen nyelvet tanító kerületi iskolák is. Ők ugyan nem kerülhetnek tovább, mivel ilyen országos verseny nincs, de örülnek a lehetőségnek, s egyben jelzik a német nyelvet oktató kerületi pedagógusok szakmai együttműködési készségét.

Az *iskola kapcsolatai* közt fontos helyet foglal el a baden-württembergi Neuenbürg városával való együttműködés. Minden diáknak nagy élmény a német nyelvterületen tett látogatás, ami legjobb próba a nyelvtudás tesztelésére és megerősítésére. A német hagyományok ápolását is szolgálja az évenkénti egy hetes erdei iskola és a *nyári táborozás*, amely a tanulókat egy-egy hazai német település hagyományaival is megismerteti. Berkenye, Tarján, Egyházaskozár és Magyarpolány után – hogy csak néhányat említsünk – tavaly a harmadikosok például a messzi Baranya megye nevezetes sváb falujával, *Mecseknádasddal* ismerkedhettek meg. Megerősítette bennük azokat az ismereteket és készségeket, amelyeket a népismeret órákon szereztek meg, s melyekről évente adnak számot olyan nagyszabású rendezvényeken, mint a „Maifest” az „Erntedankfest”, a „Martinstag”, amelyeket ugyancsak együtt rendeznek a kerületi német kisebbségi önkormányzat segítségével és támogatásával.

Gazdag program várja még az idei tanévben a Pannónia iskolában tanulókat és az ide látogatókat is, amelyről az intézmény honlapján (www.pannonia-altisk.bp13.hu) bővebben tájékozódhatnak. A meghirdetett programokon mindenkit szeretettel várnak.

Wolfart-Stang Mária